

**SZÉKES
FEHÉRVÁR**
MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATAL

**SZÉKESFEHÉRVÁR MEGYEI JOGÚ
VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSE**

8000 Székesfehérvár, Városház tér 1.

Ügyiratszám: 20/1-406/2021.

**Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének
372/2021. (V. 21.) kgy. határozata
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatai 2020. évi ellátásának értékeléséről**

1.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármestere rögzíti, miszerint

- a) az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében **a Kormány** a 2021. február 8-án hatályba lépett, **a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Korm. rendelettel Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki;**
- b) a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény megállapította a veszélyhelyzettel összefüggő sajátos szabályokat;
- c) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerint „Veszélyhelyzetben **a települési önkormányzat képviselő-testületének**, a fővárosi, megyei közgyűlésnek **feladat- és hatáskörét a polgármester**, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke **gyakorolja**. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.”;
- d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében **a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig** – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – **átfogó értékelést készít, melyet meg kell küldeni a gyámhatóságnak.** A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely 60 napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja;
- e) **az értékelés tartalmi elemeit** a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm.rendelet 10. melléklete rögzíti;
- f) az értékelést a Gyvt.-ben rögzített határidőben kell elfogadni;
- g) a d)-f) pontokban foglaltakra figyelemmel szükséges a 2. pont szerinti döntés meghozatala.

2.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján **Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése hatáskörében eljáró Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármestereként** – tekintettel az 1. pontban leírtakra – **úgy döntök, hogy**

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai 2020. évi ellátásának értékelését a jelen határozat mellékletében foglalt tartalommal elfogadom.

3.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése hatáskörében eljáró Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármestereként rögzítem, hogy az Önkormányzat a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott, az Önkormányzat feladatellátási kötelezettségébe tartozó, gyermekek átmenti otthonát jelenleg nem működtet, az Önkormányzat ezen szolgáltatás biztosításának a lehetőségeit folyamatosan vizsgálja.

4.

Felkérem a Címzetes Főjegyzőt, hogy a jelen határozatom végrehajtásához szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: Dr. Cser-Palkovics András polgármester
Dr. Bóka Viktor címzetes főjegyző

Határidő: 2021. május 31.

Dr. Cser-Palkovics András
polgármester

Dr. Bóka Viktor
címzetes főjegyző

Átfogó értékelés

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak a 2020. évi ellátásáról

Az Országgyűlés a jövő nemzedékért érzett felelősségtől vezérelve a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben, továbbá az Alaptörvényben meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében alkotta meg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.), mely a gyermekek védelmének rendszerét az alábbiakban határozza meg:

- a) A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.
- b) A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása és irányítása önkormányzati és állami feladat. Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) feladatai a Gyvt. 94. §-a alapján a következők:

- a) A gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.
- b) A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások – a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai kivételével – biztosítása, a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése és közvetítése.
- c) Gyermekjóléti szolgálat és gyermekjóléti központ működtetése, mely utóbbi ellátási területe a járás lakosságára kiterjedő.
- d) Bölcsőde, gyermekek átmeneti otthona és családok átmeneti otthonának működtetése.

Az értékelés időszakára vonatkozóan Székesfehérvár Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzőjének (a továbbiakban: Címzetes Főjegyző) hatáskörében a hatályos gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) 3. §-a szerint az alábbi gyámhatósági feladatok vannak:

- a) nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- b) a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- c) a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- d) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- e) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- f) hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- g) megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- h) gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket,
- i) ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

1. Székesfehérvár demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

1.1. Állandó népesség számának változása, valamint az öregedési index (száz 0-14 évesre jutó 65-x éves) 2010 - 2020 között

év	állandó népesség száma (fő)	állandó népesség számának változása az előző évhez viszonyítva (%)	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	öregedési index (%)
2010	100 729	-0,99	16 287	13 292	122,5
2011	100 288	-0,99	16 526	13 305	124,2
2012	100 093	-0,99	17 076	13 378	127,6
2013	99 699	-0,98	17 575	13 351	131,6
2014	99 315	-0,99	18 102	13 314	136,0
2015	98 753	-0,99	18 799	13 289	141,5
2016	97 986	-0,99	19 307	13 250	145,7
2017	97 190	-0,99	19 750	13 054	151,3
2018	96 373	-0,99	20 368	12 919	157,7
2019	95 714	-0,99	21 055	12 826	164,2
2020	95 093	-0,99	21 588	12 669	170,4

Forrás: KSH-Település statisztikai adatok

Az állandó népesség száma 2010. évben 100.729 fő, 2020. évben 95.093 fő volt. A lakosság száma az elmúlt évek során kismértékű, folyamatos, egyenletes ütemű csökkenést mutat. Székesfehérvár az idősödő települések közé tartozik, az elmúlt években megfigyelhető volt a 65 év feletti lakosság számának folyamatos emelkedése, ugyanakkor a 14 év alatti gyermekek számának csökkenése.

1.2. Állandó népesség nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása 2019-2020 években

2019. december 31. napján

korcsoport	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	50 812	44 902	95 714	53,0	47,0
0-2 éves	1 140	1 174	2 314	49,3	50,7
0-14 éves	6 232	6 594	12 826	48,6	51,4
15-17 éves	1 288	1 304	2 592	49,7	50,3
18-59 éves	26 399	25 945	52 344	50,4	49,6
60-64 éves	3 978	2 919	6 897	57,7	42,3
65 év feletti	12 915	8 140	21 055	61,3	38,7

Forrás:KSH-Település statisztikai adatok

2020. december 31. napján

korcsoport	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	50 492	44 601	95 093	53,1	46,9
0-2 éves	1 170	1 148	2 318	50,5	49,5
0-14 éves	6 214	6 455	12 669	49,0	51,0
15-17 éves	1 326	1 319	2 645	50,1	49,9
18-59 éves	26 084	25 758	51 842	50,3	49,7
60-64 éves	3 639	2 710	6 349	57,3	42,7
65 év feletti	13 229	8 359	21 588	61,3	38,7

Forrás:KSH-Település statisztikai adatok

Székesfehérváron az országos átlaghoz hasonló volt az állandó népességben belül a férfiak és a nők aránya. 2020. évben a nők száma a lakosság 53,1 %-a volt, a 0-17 éves korosztályban a fiúk aránya 50,8 %, a 65 év feletti férfiak aránya a nőkhez képest az előző évhez hasonlóan 38,7 %. A 18 éven aluliak száma az előző évhez viszonyítva 104 fővel csökkent. Az állandó lakosságon belül a 18 éven aluliak száma változatlanul 16 % volt.

2. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az Önkormányzat az általa nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokat az alábbi rendeleteiben szabályozta:

- a pénzbeli és természetben nyújtott szociális-, család- és gyermekvédelmi ellátások biztosításának szabályairól szóló 10/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Szociális rendelet),
- a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 29/2015. (VI. 16.) önkormányzati rendelete, valamint
- a Székesfehérvári Születési Települési Támogatás Program, valamint a Székesfehérvári Időskorú személyek Települési Támogatása Program keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításának szabályairól szóló 7/2019. (II. 26.) önkormányzati rendelete.

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, Önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

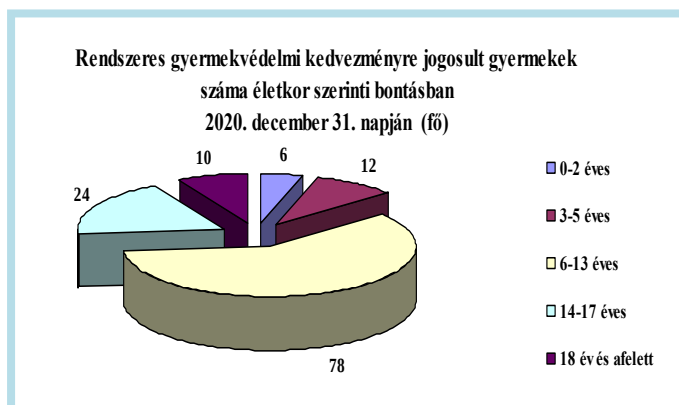
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,
- a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

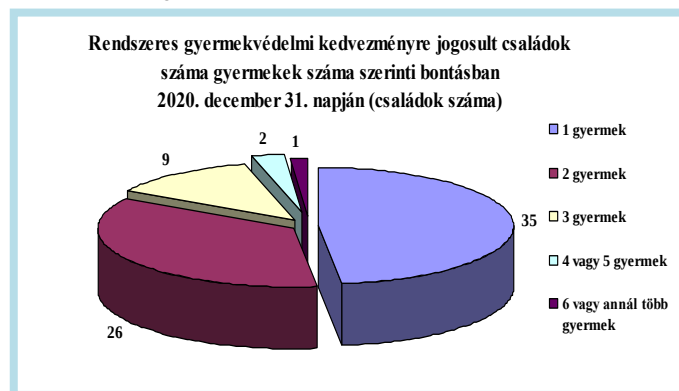
az igénybevételére. A kedvezmény megállapítása egy évre szóló. A szülőnek évente szükséges a jogosultság megállapítása érdekében kérelmet benyújtania.

2020. december 31. napján 130 fő gyermek/fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, míg 2019. december 31. napján 167 fő. 2020. december 31. napján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 73,8 %-a az általános iskolás korosztályból került ki, valamint a támogatottakból 13 fő tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermek/fiatal felnőtt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok 48 %-a egy gyermeket, 35,6 %-a pedig két gyermeket nevel. A támogatott családok 45,2 %-ában a szülő egyedül neveli gyermekét.

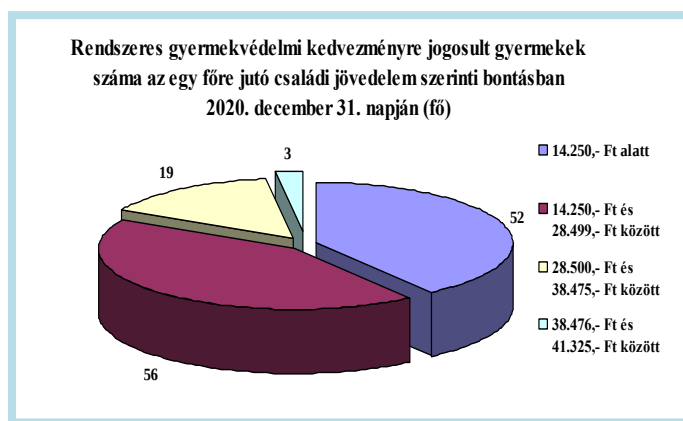

Forrás: KSH

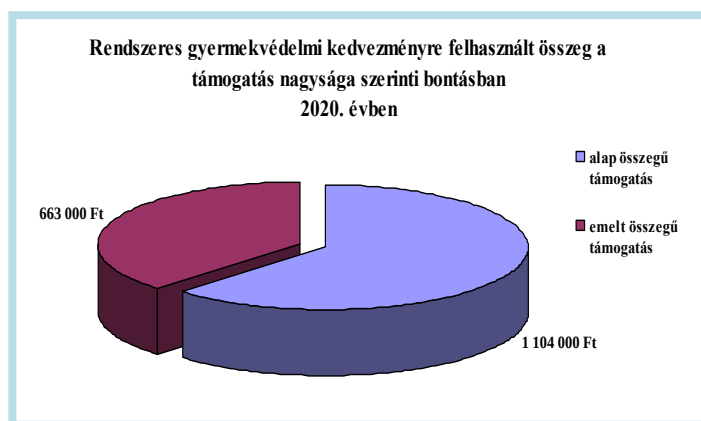
Forrás: KSH

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 43,1 %-a vonatkozásában a család egy főre jutó jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a felét, a 14.250,- Ft-ot meghaladta, de nem érte el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot.

Forrás: KSH

2020. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlag száma 143 fő volt, melyből 64,3 % rászorult személy az alapösszegű (2 x 6.000,- Ft/fő), 35,7 % pedig az emelt összegű (2 x 6.500,- Ft/fő) támogatásban részesült.

Forrás: KSH

2020. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre benyújtott kérelmek száma összesen 137 db volt, melyből 14 esetben került sor érdemi elutasításra, kérelem visszautasításra vagy eljárás megszüntetésére. Az elutasítások oka az volt, hogy a kérelem nem felelt meg a jogszabályban foglalt jogosító feltételeknek (pl.: jövedelem, vagyon, kérelem előterjesztésének időpontja). Eljárás megszüntetésére azon esetekben került sor, amikor a kérelem nem felelt meg a jogszabályban foglalt feltételeknek, nem tartalmazta hiánytalanul a jogszabályban foglalt kötelező mellékleteket, melyek a hatóság hiánypótlásra vonatkozó felszólítására sem kerültek benyújtásra, vagy a kérelmező a kérelmét az érdemi döntés meghozatala előtt visszavonta.

Az Önkormányzat munkatársai a különleges jogrend időszakában, valamint a járványügyi készültségi időszakban a szakmaközösségi és szakmaközi műhelymunkákra, fórumokra, konferenciákra való meghívásoknak a 2020. évben is teljes körűen, azonban kizárólag online formában tettek eleget.

A 2020. évben felvett környezettanulmányok száma 262 db volt, melyeket a külső szervek, társhatóságok megkeresései, illetve egyéb jogszabályok támasztotta követelmények indokolták. Környezettanulmány felvételére került sor többek között az Önkormányzat rendeletében foglalt ellátások megállapítását, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultság megállapítását, a szociális tűzifa támogatás megállapítását megelőzően, továbbá a járásbírók és törvényszékek, a megyei kormányhivatalok járási hivatalai, a Családi Csődvédelmi Szolgálat, valamint külföldi hatóság megkeresésére.

Megkereső hatóság	Esetszám
Bíróság	18
Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalai	14
Család Csődvédelmi Szolgálat	1
külföldi hatóság megkeresésére	1
hátrányos/halmazottan hátrányos helyzet megállapítása	20
egyéb, az Önkormányzat rendeletében meghatározott támogatás megállapítása érdekében	147
szociálisan rászoruló személyek részére juttatott tűzifa esetében	61
Összesen:	262

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.2.1. Tanulmányi ösztöndíjak

2.2.1.1. „Alba Regia” tanulmányi ösztöndíj

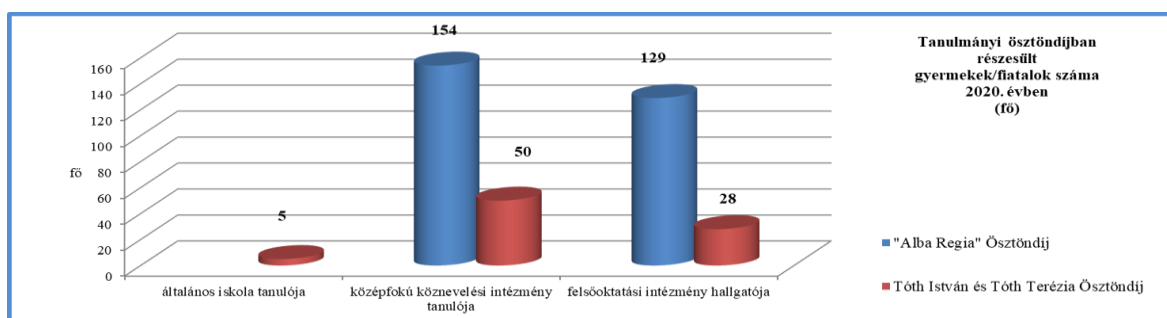
Az Önkormányzat 2016-ban alapította az „Alba Regia” tanulmányi ösztöndíjat, mely alapján Székesfehérváron meghatározott intézményben és szakterületen középfokú és felsőfokú tanulmányokat végzők, 2018. szeptemberétől a Székesfehérvári Felsőoktatási Hallgatói Tanács tagjai részesülhetnek ösztöndíjban.

Az Önkormányzat célja az ösztöndíj bevezetésével:

- a munkaerő-piaci kereslet és kínálat egyensúlyának megteremtése;
- a középiskolai tanulók orientációjának elősegítése a térségben keresett szakképesítések irányába;
- a felsőoktatásban helyben tanuló hallgatók létszámának emelése;
- a város humán és műszaki értelmiségi miliójének erősítése;
- Székesfehérvár iránti kötődés erősítése,
- a közösségi munka elismerése.

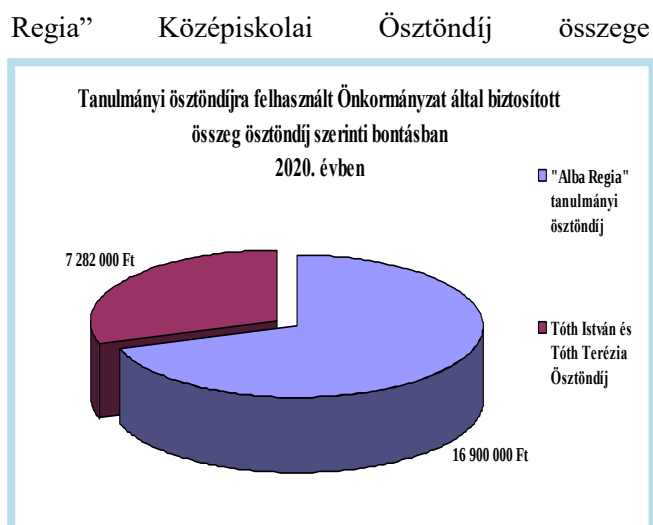
2.2.1.2. Tóth István és Tóth Terézia Ösztöndíj

Az Önkormányzat által alapított Tóth István és Tóth Terézia Ösztöndíj Közalapítvány célja, hogy anyagilag támogassa azon általános iskolák, valamint közép- és felsőfokú oktatási intézmények tanulóit, akik jó tanulmányi eredményt érnek el, és szociális helyzetük alapján anyagi, családi körülményeik miatt az ösztöndíj segítségével megfelelően folytathatják tanulmányaikat.

Forrás: Humán Szolgáltatási Igazgatóság adatszolgáltatása

2020. évben az „Alba Regia” Középiskolai Ösztöndíj összege az első félévben 50.000,- Ft/fő, a második félévben 40.000,- Ft/fő, az „Alba Regia” Felsőoktatási Ösztöndíj összege az első félévben 100.000,- Ft/fő, a második félévben 75.000,- Ft/fő, az „Alba Regia” Felsőoktatási Hallgatói Tanács Ösztöndíj összege az első félévben 40.000,- Ft/fő, a második félévben 25.000,- Ft/fő volt. A Tóth István és Tóth Terézia Ösztöndíj 12 x 5.500,- Ft/fő/hó és 12.000,- Ft/fő/hó összeg között került megállapításra.

Forrás: Humán Szolgáltatási Igazgatóság adatszolgáltatása

2.2.2. „Székesfehérvári Születési Támogatás” program

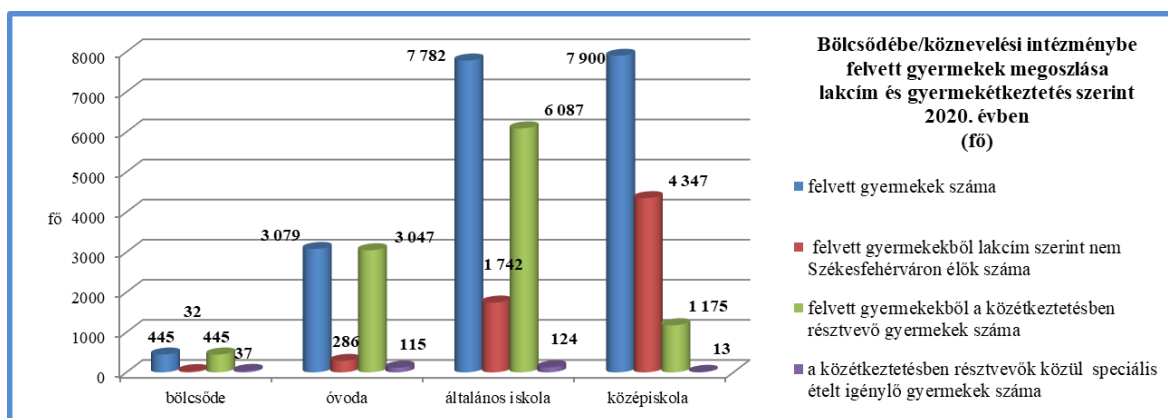
Az Önkormányzat 2017. január 1. napjától indította el a „Székesfehérvári Születési Támogatás” programját, melynek keretében 2020. évben is minden székesfehérvári lakcímmel rendelkező újszülött szülője egy legfeljebb 5.000,- Ft értékű babapléd, valamint 2020. november 30. napjáig 20.000,- Ft, 2020. december 1. napjától 50.000,- Ft összegű pénzbeli támogatásra volt jogosult. További 30.000,- Ft összegű kiegészítő pénzbeli támogatásban az részesülhetett, akinek székesfehérvári újszülött gyermeke 2020. január 1. és 2020. november 30. napja között született, és törvényes képviselője részére a 20.000,- Ft összegű pénzbeli támogatás kifizetésre került. A program keretében 2020. évben 631 fő újszülött gyermek tekintetében került átadásra az ajándék, valamint 19.100.000,- Ft összegű támogatás kifizetésére került sor.

2.2.3. Családvédelmi kedvezmény

Az Önkormányzat a Szociális rendelet alapján 2020. évben összesen 16 szociálisan rászoruló gyermek családjának családvédelmi kedvezmény jogcímen nyújtott természetbeni támogatást a gyermekétkeztetés étkezési térítési díja megfizetésének segítésére. Azon jogosultak vonatkozásában, akik a gyermekétkeztetés intézményi térítési díját önerőből megfizetni nem voltak képesek az Önkormányzat által kifizetett családvédelmi kedvezmény összege 345.155,- Ft volt.

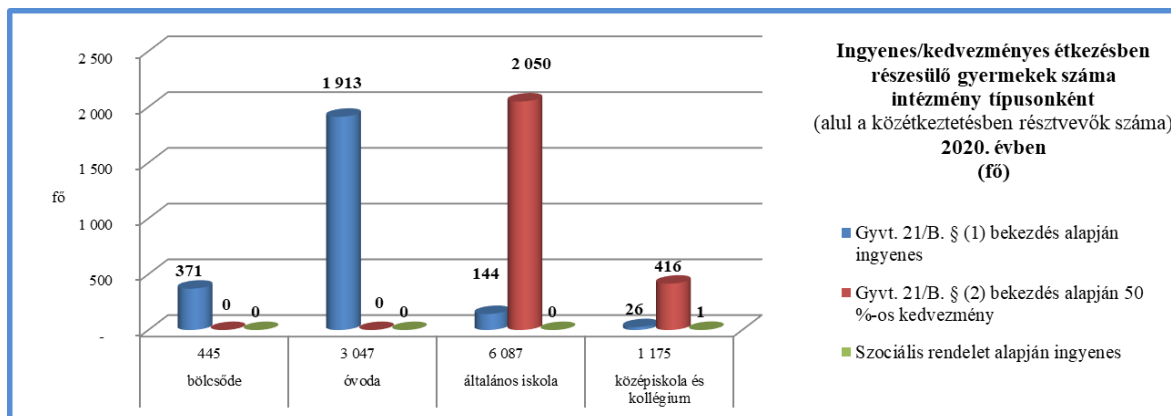
2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Székesfehérváron a bölcsődékben 1 bölcsőde kivételével az intézmény saját főzőkonyháján elkészített étel elfogyasztásával, a köznevelési intézményekben pedig szolgáltatás vásárlásával volt biztosított a Gyvt. szerinti intézményi gyermekétkeztetés.

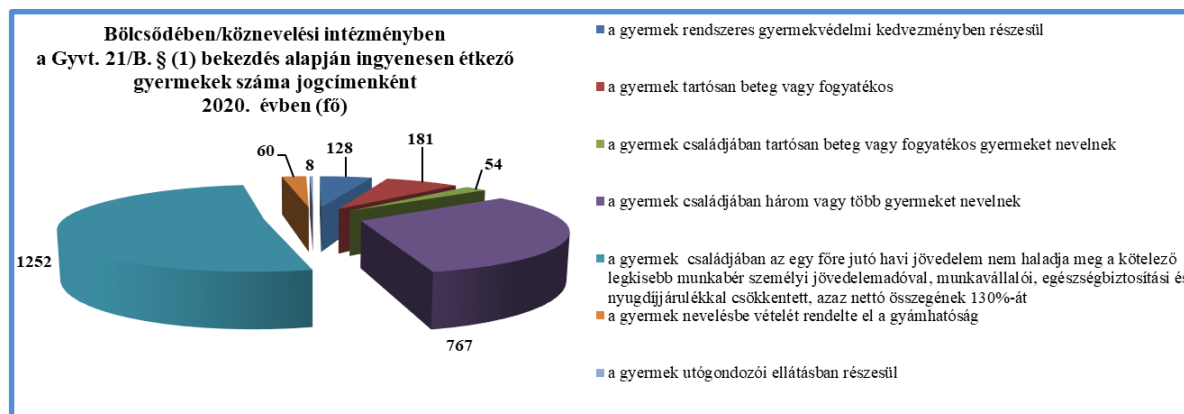
Forrás: Intézményi adatszolgáltatás (állami, önkormányzati és önkormányzattal feladatellátási szerződéses intézmény)

Bölcsődei jogviszonnyal rendelkező gyermekek valamennyien, az óvodások 99,0 %-a, az általános iskolások 78,2 %-a, míg a középiskolások csupán 14,9 %-a vette igénybe a közétkeztetést. A gyermekétkeztetésben résztvevők közül diétás étrendet igénylők száma összesen 289 fő volt. A diétás ételt a bölcsődékben az intézmény saját konyháján készítették el (kiv. gluténmentes étel), míg a köznevelési intézményekben a közétkeztetést nyújtó szolgáltató biztosította.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az intézményi gyermekétkeztetésben résztvevők közül a bölcsődések 83,4 %-a, az óvodások 62,3 %-a, az általános iskolások 36,0 %-a, valamint a középiskolások és kollégisták 37,7 %-a ingyenesen/kedvezményesen részesülhetett az étkezésben. A bölcsődések és az óvodások 54,8 %-a a család egy főre jutó nettó jövedelme alapján, a 33,6 %-a pedig a három vagy annál több gyermeket nevelő családban élés jogcímén volt jogosult az ingyenes étkezés igénybevételére.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az Önkormányzat Gyvt. 21/C. § szerinti kötelezettsége a szünidei gyermekétkeztetés, melyet a székesfehérvári hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára szükséges a szülő kérelmére biztosítani. A Címzetes Főjegyző által megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a Székesfehérváron élő gyermekek közül 2020. december 31-én:

Székesfehérváron élő hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók száma:	29 fő
Ebből intézményi jogviszonyban nem álló vagy 3 éven aluli hátrányos helyzetű gyermekek száma:	1 fő
Ebből bölcsődei jogviszonnyal rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek száma:	0 fő
Ebből óvodai jogviszonnyal rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek száma:	4 fő
Ebből általános iskolával tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma:	21 fő
Ebből középiskolával tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma:	3 fő
Ebből felsőfokú oktatási intézménnyel jogviszonyban álló hátrányos helyzetű hallgatók száma:	0 fő
Székesfehérváron élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók száma:	8 fő
Ebből intézményi jogviszonyban nem álló vagy 3 éven aluli halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	0 fő
Ebből bölcsődei jogviszonnyal rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	0 fő
Ebből óvodai jogviszonnyal rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	1 fő
Ebből általános iskolával tanulói jogviszonyban álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma:	7 fő
Ebből középiskolával tanulói jogviszonyban álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma:	0 fő
Ebből felsőfokú oktatási intézménnyel tanulói jogviszonyban álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma:	0 fő

Forrás: KSH

A gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma 2020. december 31. napján 28 fő.

A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére felhívó Címzetes Főjegyzői tájékoztatásra 2020. év során a jogszabályban előírt határidőben 4 alkalommal került sor összesen 96 db formanyomtatvány kiküldésével. Az Alba Bástyá Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Alba Bástyá Központ) munkatársai valamennyi esetben személyesen tájékoztatták a szülőket a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, segítséget nyújtottak az erre vonatkozó kérelem kitöltésében és benyújtásában. 2020. évben az iskolás gyermekek részére csak a nyári szünetben igényelték a szülők szünidei étkeztetést. A két általános és a két középiskolás tanuló a nyári szünetben összesen 65 adag ebédet fogyasztott el. A szünidei gyermekétkeztetést összesen 3 fő hátrányos helyzetű és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vette igénybe.

A szünidei gyermekétkeztetést az általános iskolás és a középiskolás rászoruló gyermekek a város központjában, tömegközlekedési eszközzel is jól megközelíthető helyen, a Székesfehérvári Bory Jenő Általános Iskola éttermében, helyben fogyasztással vehették igénybe. Az óvodás gyermekek számára az ügyeletet nyújtó óvoda biztosította a szünidei étkeztetést, de a szülők nem éltek ezzel a lehetőséggel.

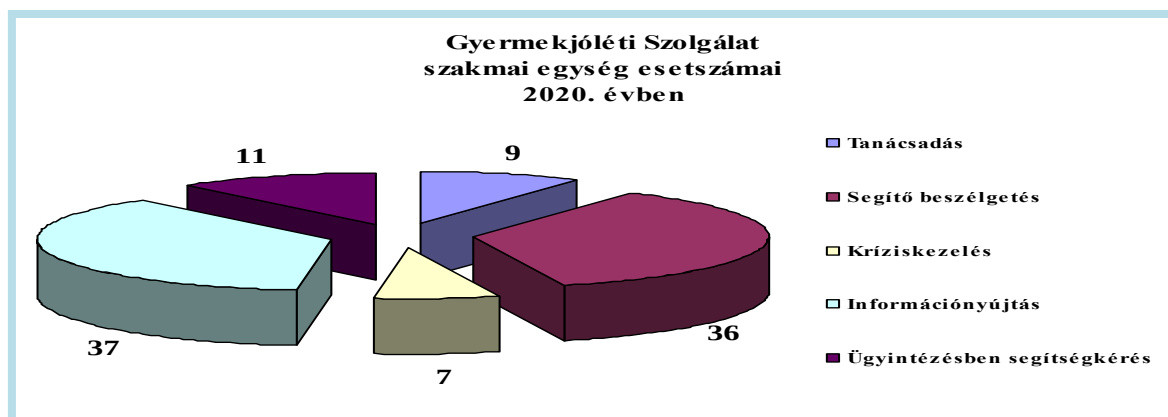
3. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

3.1.1. Alapellátásban részesülők száma

Az Alba Bástyai Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységével 2020. évben együttműködés keretében 943 fő (402 család), egyszeri intézkedéssel lezárható szakmai munkában 1.329 fő (863 család) állt kapcsolatban.

A családsegítők 6.257 alkalommal végeztek családlátogatást. A szolgálat munkatársai 97 esetben pénzügyi ellátásokhoz való hozzáféréshez, 223 esetben természetbeni ellátásokhoz való hozzáféréshez nyújtottak közvetítői segítséget, míg 4.394 esetben adományt közvetítettek. 1.930 esetben saját ügykörben ügyintézással, tanácsadással kapcsolatos tevékenységet, míg 228 esetben környezettanulmány felvételében nyújtottak segítő közreműködést.

Forrás: Alba Bástyai Központ adatszolgáltatása

Az Alba Bástyai Központ Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai egységével 2020. évben hatósági intézkedéshez kapcsolódóan rendszeresen 955 fő állt kapcsolatban, a speciális szolgáltatásai (lakótelepi szociális munka, iskolai szociális munka, csoportmunka, jogi tájékoztatásnyújtás, fejlesztőpedagógiai ellátás, családkonzultáció, pszichológiai tanácsadás, készenléti szolgálat, kórházi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet) esetében 4.688 fő ellátott személy 6.484 esetben kapott segítséget. (Több szolgáltatás a tavaszi járványügyi veszélyhelyzet, illetve a koronavírus járvány második hulláma alatt csökkentett keretek között működött.)

Alba Bástyai Központban hatósági intézkedésre tett javaslatok száma, Székesfehérvár közigazgatási területén élő gyermekek vonatkozásában 2020. évben:

- védelembe vételi javaslat 67 esetben történt, a jogerős hatósági intézkedés 91 gyermeket érintett,
- megelőző pártfogás nem történt,
- ideiglenes hatályú elhelyezés 7 esetben volt, a jogerős hatósági intézkedés 5 gyermeket érintett,
- nevelésbe vétel esetén az új esetek száma 11 volt, a jogerős hatósági intézkedés 112 gyermeket érintett,
- családba fogadás 3 esetben történt, a jogerős hatósági intézkedés 36 gyermeket érintett,
- harmadik személynél történő elhelyezés 3 esetben volt,
- gondozási hely megváltoztatására 2 esetben volt szükség.

Az Alba Bástyai Központ évek óta működteti a kapcsolattartási ügyeletet, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozás felügyelet mellett biztosított volt. A kapcsolattartásra előzetes megbeszélést követően szombat délelőttönként 9-13 óra között került sor. A 2020. évben 188 megvalósult kapcsolattartásra került sor, amely 117 főt érintett. (A tavaszi járványügyi veszélyhelyzet ideje alatt 1,5 hónapig szünetelt a szolgáltatás.)

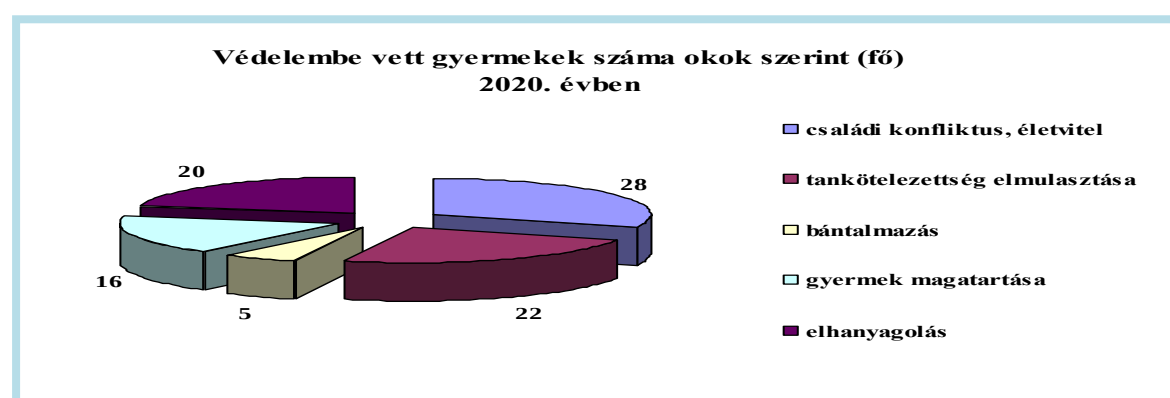
Gyermekek veszélyeztetettségének okai

18 éven aluli és a veszélyeztetett/védelembe vett lakosok száma 2019 - 2020 között

év	állandó népesség száma (fő)	ebből 18 év alattiak száma (fő)	a népességhez viszonyított 18 év aluliak aránya (%)	az év során védelembe vett 18 év alattiak száma (fő)	az év során megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül (fő)	az év végén védelembe vett 18 év alattiak száma összesen (fő)	az év végén veszélyeztetett 18 év alattiak száma (fő)
2019	95 714	15 418	16	95	28	67	407
2020	95 093	15 314	16	91	18	73	368

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Alba Bástya Központ adatszolgáltatása

2020. évben a lakosság 16 %-a volt 18 éven aluli. A 18 éven aluliak száma, valamint a veszélyeztetett és az év során védelembe vett gyermekek száma az elmúlt évihez képest csökkent. A 18 éven aluliak 2,4 %-a veszélyeztetett.

Forrás: Alba Bástya Központ adatszolgáltatása

A védelembe vétel a korábbi évhez hasonlóan 2020. évben is jellemzően a családi konfliktusok, életvitel okozta veszélyeztetés, az elhanyagolás, és ehhez kapcsolódóan a tankötelezettség elmulasztása miatt vált szükségessé.

Veszélyeztetettség oka:	Veszélyeztetett gyermekek száma okok szerinti arányban 2020. évben (%)
nevelési probléma:	21
családi konfliktus:	29
fizikai bántalmazás:	2
lelki bántalmazás:	3
szexuális bántalmazás:	0
fizikai elhanyagolás:	4
lelki elhanyagolás:	3
nem megfelelő lakáskörülmények:	6
szenvedélybetegség:	7
tankötelezettség elmulasztása:	8
tartós betegség:	3
fogyatékoság:	1
magatartás- vagy tanulási zavar:	8
anyagi nehézség:	5

Forrás: Alba Bástya Központ adatszolgáltatása

A gyermekek veszélyeztetettségét általában a családi konfliktusok, nevelési probléma és a család anyagi nehézségei okozzák. A veszélyeztetettség rendszerint összetett, egyszerre több ok is jelen lehet egy-egy adott helyzetben.

3.1.3. Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

Az Alba Bátya Központ végezte a Gyvt. 5. § o) pontja szerinti szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatását, segítségét, tanácsokkal való ellátását, valamint számukra a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájárulás szervezését. 2020. évben 3 fő Székesfehérváron élő válsághelyzetben lévő várandós anya gondozását látták el.

3.1.4. Családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

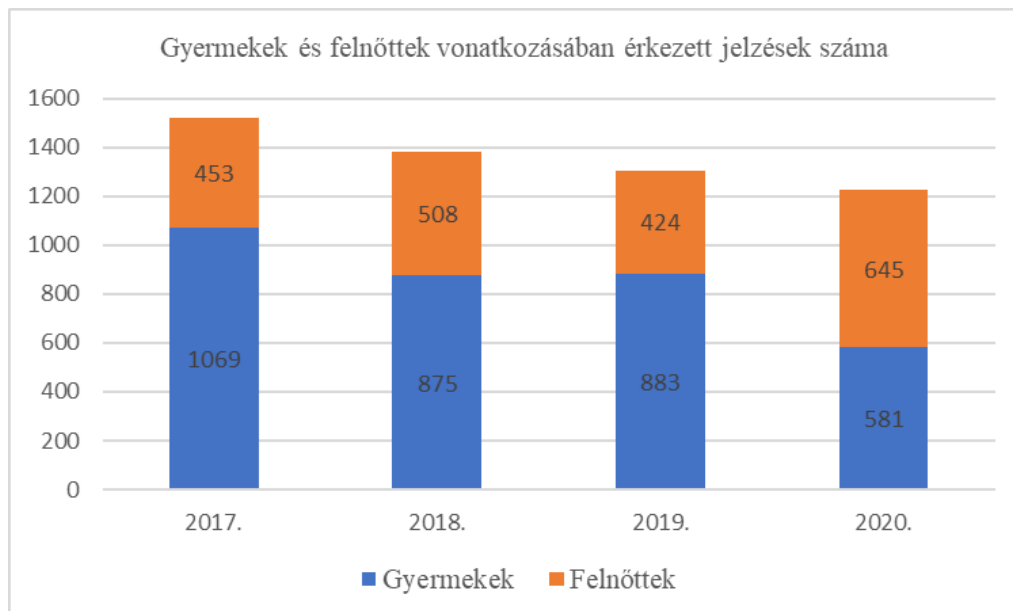
Az Alba Bátya Központ a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő tevékenységet szervezett, koordinált, szükség esetén végzett – az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködésben – annak érdekében, hogy a család alkalmassá váljon a gyermek visszafogadására, valamint, hogy a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreálljon. 2020. évben az Alba Bátya Központ tartotta a kapcsolatot a székesfehérvári nevelésbe vett gyermekek szüleinek, összesen 76 fővel.

3.1.5. Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A 2020. évben megjelent koronavírus okozta járványhelyzet komoly kihívások elé állította a felnőtt és gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetésének koordinatív feladatát is, a pandémiás helyzet kezelése mellett az Alba Bátya Központ munkatársai nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy az előző évekhez hasonlóan hatékony eszközökkel segítsék a város szakembereit, jelzőrendszeri tagjait a veszélyeztetettség felmérésében, és a jelzések megtételében. Az éves intézkedési tervek kidolgozása, a célok meghatározása igazodott az új kihívásokhoz, a megváltozott kapcsolattartási lehetőségekhez. Az Alba Bátya Központ fontos célja volt, hogy a kapcsolat, az információk áramlása, ha át is tevődött a digitális térbe, hatékony és rendszeres legyen. Az év során 2 jelenléti és 7 online szakmaközi megbeszélést tartottak, melyen összesen 157 fő jelzőrendszeri tag vett részt, külső szakmai egyeztetésekre pedig további 49 fő jelzőrendszeri tagot sikerült bevonni. A megbeszélések során a jelzőrendszeri tagok tájékoztatást kaptak az aktuális jogszabályi, illetve a gyermekvédelmet érintő változásokról, járványügyi szabályozásokról, valamint lehetőséget biztosítottak kiscsoportos esetmegbeszélésekre, melyek a felmerült problémák, az együttműködésben kialakított jó gyakorlatok bemutatását is szolgálták. A szakmaközi megbeszélések keretében 2020. évben összesen 206 fő jelzőrendszeri tagot sikerült bevonni. Esetkonferenciát 37, esetmegbeszélést 279, esetkonzultációt 4.074 alkalommal szerveztek és bonyolítottak. Az Alba Bátya Központ a jelzőrendszeri tagok tájékoztatását, informálását, szakmai segédanyagokkal való ellátását a fentiek alapján 2020. évben is folyamatosan megtette, melynek köszönhetően az év során 581 jelzés érkezett a 18 év alatti személyekkel kapcsolatosan. Ezen jelzésszám az előző évekhez képest jelentős csökkenést mutat, mely mellett ki kell emelni a felnőttekkel, családokkal kapcsolatos jelzések emelkedését is.

Jelzőrendszeri tag:	Jelzések száma 2020. évben (db)
egészségügyi szolgáltató:	47
ebből: védőnő:	28
személyes gondoskodást nyújtó szolgáltató:	46
átmeneti gondozást biztosító intézmény:	4
köznevelési intézmény:	142
rendőrség:	37
ügyészség, bíróság:	1
pártfogó felügyelői szolgálat:	8
egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy:	1
áldozatsegítést és kárenyhítés feladatát ellátó szervezet:	2
állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet:	43
önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő:	147
gyámhatóság:	11
állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv:	92

A járványügyi időszak terhei és intézkedései erősen tükröződtek a 2020. év jelzéseinek összetételén. A köznevelési intézményekből érkező jelzések csökkentek, míg az önkormányzattól, jegyzőtől, magánszemélyektől érkezők emelkedtek. Összességében a családokkal, felnőttekkel és gyermekekkel kapcsolatos összes jelzés szám 2017 óta lassú, lineáris csökkenést mutat, mellyel arányosan a veszélyeztetett kiskorúak száma is folyamatosan, évenként csökken. Az alábbi oszlopdiagramm szemlélteti az elmúlt négyéves folyamat statisztikai adatait.

Forrás: Alba Bástya Központ adatszolgáltatása

Az Alba Bástya Központ 2020. évben biztosította az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet minden köznevelési intézményben annak érdekében, hogy a problémára utaló jelek észrevételében, a veszélyeztetettség megállapításában való segítségnyújtás, a jelzések küldésével kapcsolatos segítség, a szakmaközi együttműködés, tájékoztatás a gyermekvédelem működéséről, aktuális változásairól, a szociális kompetenciák fejlesztésében való segítség megvalósuljon. A szolgáltatás biztosítása által még hatékonyabbá válhat a köznevelési intézmények jelzőrendszeri tevékenysége.

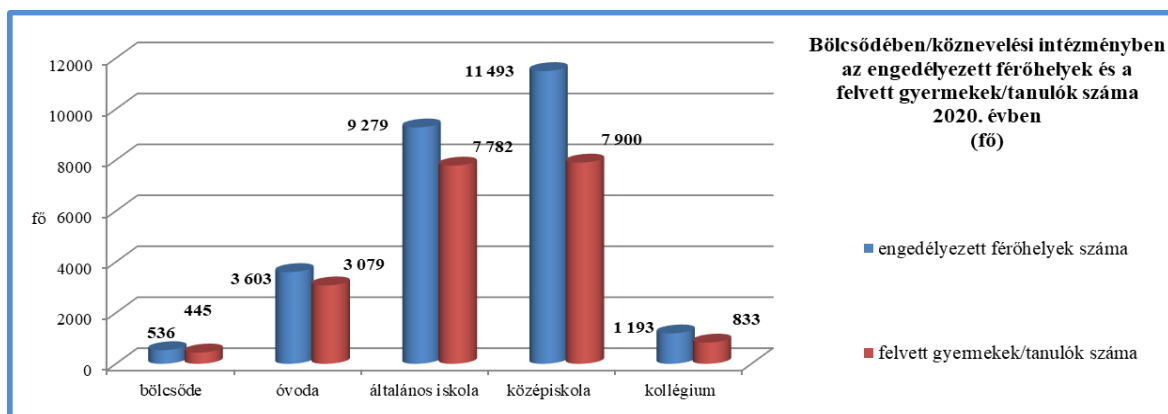
3.2 Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

3.2.1. Gyermekek napközbeni ellátása

Székesfehérváron állami vagy önkormányzati feladatellátásban a gyermekek napközbeni ellátása az alábbiak szerint történt:

- a) 7 bölcsődében (6 önkormányzati fenntartású intézmény és 1 feladatellátási szerződés alapján összesen 7 feladatellátási hely),
- b) 14 óvodában (11 önkormányzati és 1 állami fenntartású intézmény, valamint 2 köznevelési szerződés alapján összesen 25 feladatellátási hely),
- c) 17 általános iskolában (valamennyi állami fenntartású intézmény, 21 feladatellátási hely),
- d) 6 közép fokú iskolában (valamennyi állami fenntartású intézmény, 7 feladatellátási hely),
- e) 2 szakképzési centrum (mindkettő minisztériumi fenntartású intézmény, 10 szakképző intézmény),
- f) állami fenntartású kollégiumban (4 feladatellátási hely, melyből 1 önálló kollégium).

Fenti intézményekben bölcsődei vagy köznevelési ellátásban részesült gyermekek száma 2020. évben összesen: 19.206 fő volt, melynek 33,4 %-a (elsősorban az oktatásban résztvevők) lakcím szerint nem Székesfehérváron élt. (Lásd: 2.3. pontot)

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Székesfehérváron a gyermekek napközbeni ellátása valamennyi korosztály számára biztosított állami, önkormányzati vagy nem állami és nem önkormányzati fenntartású intézményekben.

3.2.2. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

3.2.2.1. Az átmeneti gondozást biztosító helyettes szülői szolgáltatás célja, hogy a rászorultság mértékében segítse a családot a gyermeknevelésben, ha szükséges ideiglenesen pótolja a gyermek számára a szülői gondoskodást. Mindezeket annak érdekében nyújtja, hogy erősödjön a család megtartó ereje, ne alakuljon ki a gyermek veszélyeztetettsége, vagy ha kialakult, akkor azt helyben, a szükségletekhez igazodva lehessen megszüntetni.

Székesfehérváron 2020. évben az Alba Bástya Központ által biztosított 1 helyettes szülőnél 2 férőhelyen volt lehetőség gyermek elhelyezésére, a szolgáltatásra a 2019. évhez hasonlóan 2020. évben sem jelentkezett igény.

3.2.2.2. Az Önkormányzat fenntartásában nem működik gyermekek átmeneti otthona, valamint szerződést sem kötött ezen feladat ellátására.

A gyermekek átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő – minimum 12 férőhelyes – bentlakásos gyermekintézmény, melynek célja, hogy a krízishelyzetbe került gyermekes családok számára átmeneti időre, az elhelyezést kiváltó okok megszűnéséig otthonoszerű elhelyezés formájában a gyermek számára lakhatást biztosítson - lehetőség szerint - iskolaváltás nélkül, mely lakásotthoni formában is működtethető. Az ellátási forma más típusú ellátással nem vonható össze.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Alba Bástya Központ biztosít helyettes szülői ellátást, mely ellátás iránt 2010. óta két alkalommal jelentkezett igény: 2015. évben 3 hónap időtartamra 1-1 gyermek ellátására került sor. Korábbi években magasabb férőhelyszámmal állt rendelkezésre a szolgáltatás.

Tekintettel arra, hogy a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontjában előírt gyermekek átmeneti gondozására, valamint a helyettes szülői ellátásra Székesfehérváron az elmúlt években nem mutatkozott igény, és mindkét ellátási forma azonos célcsoport részére biztosítja a gyermekek átmeneti ellátását, valamint arra, hogy a Gyvt. 45. § (3) bekezdése alapján a gyermeket elsősorban helyettes szülőnél kell elhelyezni, ezért külön gyermekek átmeneti otthona működtetése Székesfehérváron a kihasználtságot figyelembe véve továbbra sem lenne eredményes és fenntartható.

3.2.2.3. Az átmeneti gondozást biztosító családok átmeneti otthona szolgáltatás célja a krízishelyzetbe került, otthontalaná vált szülő és gyermeke átmeneti elhelyezése annak érdekében, hogy a gyermeket az átmeneti lakásprobléma miatt ne kelljen elválasztani a szülőjétől.

Az Önkormányzat 2020. évben 20 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonát (a továbbiakban: Otthon) működtetett a Kríziskezelő Központ intézménye útján, ahol 9 anya és gyermekei vették igénybe a szolgáltatást. Az év során több, első gyermeküket váró kismama, illetve egy 1 gyermekes és egy 3 gyermekes család elhelyezésére került sor. Évek óta ez volt a legalacsonyabb éves családszám az intézményben, a kihasználtság 55,5 %-os volt, az előző évihez képest 20,7 %-kal csökkent, melynek elsődleges oka a világijárvánnyá alakult Covid-19 fertőzés miatti korlátozó és tiltó intézkedések bevezetése. Az Otthonban elhelyezett édesanyák jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők voltak. Ez a munkahely létesítése során jelenthet nehézséget az édesanyák részére, hiszen a képzettség hiánya jelentősen szűkíti a lehetőségeiket. Életkor tekintetében egyenletesen oszlott meg az ellátottak száma, jellemzően 45 évnél fiatalabbak vették igénybe a szolgáltatást. Az anyák közül 2 fő korábban állami gondoskodásban nevelkedett.

2020. évben is magas volt a lakhatási problémák (albérlet, szívésségi lakáshasználat) miatt elhelyezést igénylők száma, mely jellemzően az egyedülállóságból adódó alacsony jövedelemre vezethető vissza. Ezekben az esetekben az édesanyák többsége nemcsak a családi életre nevelés, az önálló életvitel, hanem a háztartásvezetés, pénzgazdálkodás terén is komoly támogatásra, komplex segítségre szorulnak. A családgondozás fő irányvonala ez alapján került kijelölésre. A hajléktalanságba kerülés okait vizsgálva megállapítható, hogy folyamatosan magas a családi kapcsolatok megromlása miatt elhelyezést igénylők száma.

A gyermekek ellátása speciális és kiemelt odafigyelést igényelt, hiszen volt 2 csecsemő köztük. 1 gyermek tanulási nehézséggel küzdött és 2 gyermek részére volt szükséges logopédiai, illetve fejlesztőpedagógiai ellátást biztosítani. Az Otthonban elhelyezett gyermekek speciális igénye a 2020. évben is hasonló volt. A gyermek megfelelő fejlődése érdekében két alkalommal vált szükségessé bölcsődei ellátás igénybe vétele. Az Otthonban történő elhelyezéssel a gyermekek érdekeire tekintettel törekednek az óvoda vagy iskolaváltás elkerülésére, lakcímváltozás miatt 1 gyermek esetében azonban szükségessé vált. Egy kisgyermek az Otthonban tartózkodás ideje alatt kezdte meg általános iskolai tanulmányait.

2020. évben az Otthon szolgáltatását követően 1 család albérletbe költözött, 1 család számára szociális alapon utalt ki az Önkormányzat bérletet, 1 család pedig – önálló lakhatás hiányában – rokonai segítségével talált tartós, hosszú távú megoldást lakhatási problémájukra. A kiköltözésnél minden esetben komoly segítséget jelentett a családok számára az intézményben előírt és vállalt előtakarékosság. Sajnos két esetben – az édesanya önkényes távozása, illetve elhanyagoló magatartása miatt - hatósági intézkedés, az elhelyezés megszüntetése vált szükségessé, mivel a gyámhivatal azonnali hatállyal kiemelte a gyermekeket családjukból.

2020. évben 2 kisgyermek született az Otthonban, ahol a járványügyi időszakban még fokozottabb figyelmet fordítottak a csecsemők fejlődésére, hiszen sem a gyermekorvos, sem a védőnő nem látogatta/látogathatta a babákat, csak telefonos kapcsolattartásra volt mód. Az Otthon mindenkori ügyeletes munkatársa követte figyelemmel a csecsemők ellátását, fejlődését.

A 2020. március 11. napján a koronavírus-járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet időpontjában az Otthonban 5 család (5 anya és 5 gyermek) élt, míg 1 család intézménybe történő beköltözését fel kellett függeszteni. Az így szabadon maradó szoba került – szükség esetére – izolációs helyiségként kijelölésre. A digitális oktatás bevezetése komoly kihívás elé állította a szakmai kollektívát.

A családok okostelefonnal, tablet-tel ugyan rendelkeztek, de az oktatás zavartalan elérése érdekében az Otthon is biztosított 1 laptop-ot. A kezdeti technikai nehézségek ellenére minden gyermek teljesítette az iskola által támasztott követelményeket, a tanév végén osztályismétlés nem történt. Az oktatási-nevelési intézmények bezárásával az Otthon térítésmentesen biztosította a gyermekek számára a napi meleg ebédet. A bezártság érzésének elfogadása, feldolgozásának könnyítése érdekében 1 család igényelte pszichológus szakember segítségét, aki előre egyeztetett időpontban, telefonon nyújtott lelki támogatást az anyukának. Az Otthon telefonon keresztül biztosította az ellátottak részére a hozzátartozókkal történő kapcsolattartást. A koronavírus terjedésének megelőzése és a kockázatok csökkentése érdekében a veszélyhelyzet kihirdetését követően az Otthon bejáratához, a mellékhelyiségek kézmosóiban fertőtlenítők kerültek kihelyezésre. A munkaviszonyt folytató édesanyák részére szájmaszkot biztosítottak, az intézménybe történő belépéskor testhőmérsékletet mértek. A magánszemélyektől érkező adományok – elsősorban ruhanemű – elfogadását felfüggesztették. Természetbeni támogatásként tisztítószereket, fertőtlenítőszereket, szájmaszkokat és pelenkákat kaptak. Az előírások betartása, betartatása, a folyamatos fertőtlenítés, ellenőrzés, tájékoztatás mind-mind hozzájárulhatott ahhoz, hogy az Otthonban koronavírusra utaló, illetve koronavírus gyanús esetet 2020. évben nem tapasztaltak.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

4.1. A Fejér Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya által lefolytatott, a jegyzői hatáskörben lévő gyámhatósági feladatok 2020. évi ellátásáról szóló ellenőrzés tartalma, a vizsgálat megállapításai

A Fejér Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya (a továbbiakban: Gyámügyi Osztály) a Címzetes Főjegyző hatáskörében lévő gyámhatósági feladatok 2020. évi ellátását nem vizsgálta.

4.2. A Fejér Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya által lefolytatott, az Önkormányzat hatáskörben lévő gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2020. évi ellenőrzés tartalma, a vizsgálat megállapításai

A Gyámügyi Osztály 2020. év során ellenőrizte az Önkormányzat fenntartásában lévő Százszorszép Bölcsőde, Szeder Bölcsőde és Tündérbert Bölcsőde által nyújtott bölcsődei szolgáltatást, melyek tekintetében megállapította, hogy azok a jogszabályokban és a szolgáltató nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működnek, a vezetett dokumentációkban hiányosság nem merült fel. A vírushelyzetre tekintettel kézfertőtlenítők elhelyezésre kerültek, a gyermekek átadására irányuló gyakorlat változott a tekintetben, hogy a szülők maszkot viselve az öltözőig kísérhetik be a kisgyermeket.

A Gyámügyi Osztály hiányosságként állapította meg, hogy a járványügyi vészhelyzet és készültségi időszak miatt kialakult új gyakorlatról intézkedési terv azonban nem készült.

Tekintettel arra, hogy mind az intézményvezetők, mind az Önkormányzat a hiányosságok pótlására megtették a szükséges intézkedéseket, melyek a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelnek, a Gyámügyi Osztály a hatósági ellenőrzési eljárást lezárta.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

5.1. Az Önkormányzat a Gyvt.-ben nem szabályozott, gyermekek részére biztosított támogatások, juttatások, programok biztosítását - a költségvetési forrásai függvényében - a jövőben is fenn kívánja tartani.

5.2. Az Önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátásának minél magasabb színvonalú ellátása érdekében az előző évekhez hasonlóan, folyamatosan dönt gyermekek elhelyezését biztosító intézmények felújításáról. Az Önkormányzat a TOP-6.2.1-16-SF1-2020-00005 azonosító számú „Székesfehérvári Mancz János Bölcsőde kialakítása” című pályázati felhívás forrását felhasználva alakítja át a Rákóczi Utcai Óvoda Mancz János Tagóvoda Székesfehérvár, Rákóczi utca 28. szám alatti épületét bölcsődei funkcióra. A Nyitnikék Bölcsőde a jelenlegi rossz műszaki állapotú épületéből költözik át a beruházással érintett intézménybe, melynek során nemcsak korszerű, a kisgyermek és az ott dolgozók méltó körülmények között történő elhelyezése válik lehetővé, de egyúttal bővül a férőhelyek száma is.

A bölcsődei férőhelyek további növelése érdekében az Önkormányzat a TOP-6.2.1-19-SF1-2019-00001 azonosító számú „Új Bölcsőde létrehozás Székesfehérvár Maroshegy városrészben” pályázati felhívás forrását felhasználva Székesfehérvár Maroshegyen bölcsődei intézményt kíván létrehozni, ezáltal hozzájárulni a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatásához, a családok segítéséhez.

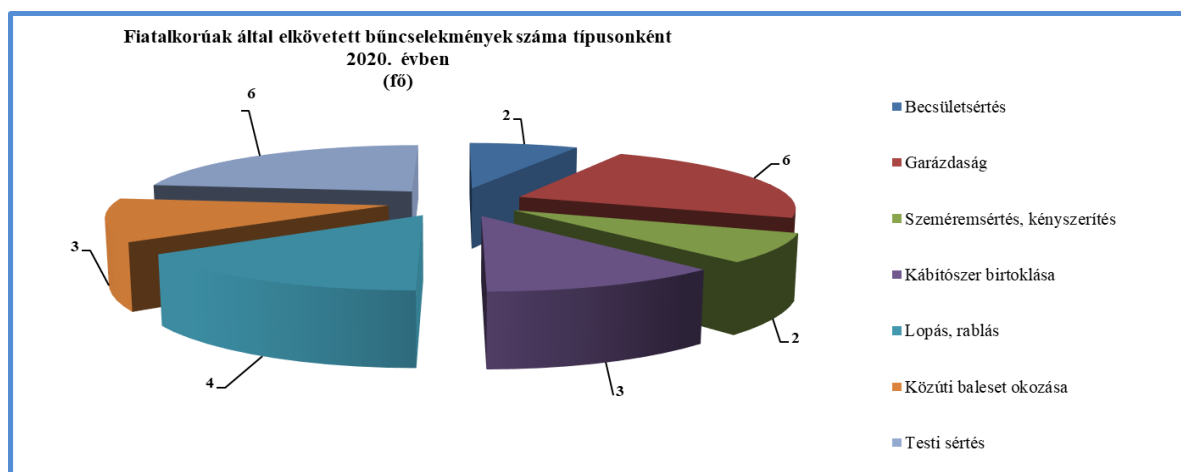
- 5.3. 2020. évben kezdődött el öt intézmény, a Tolnai Utcai Óvoda Sziget Utcai Tagóvodája, az Árpád Úti Óvoda, a Ligetsori Óvoda, a Napsugár Óvoda és a Szivárvány Óvoda udvarának felújítása, a „*Terület- és Településfejlesztési Operatív program TOP-6.2.1.-16-SF1-2017-00003 számú, Óvodai udvarok megújításához kapcsolódó új udvari játszóeszközök telepítése és egyéb építési munkák elvégzése*” tárgyú projekt keretein belül, melynek támogatási összege 185.648.200,- Ft. A beruházás keretében 2020. évben megújult a Sziget Utcai Tagóvoda, az Árpád Úti Óvoda és a Ligetsori Óvoda székhelyének udvara. A projekt áthúzódott 2021. évre, a további két óvoda udvara 2021. évben került átadásra.

2020. évben az Önkormányzat saját forrásból újjátarta fel a Hosszúsétatéri Óvoda udvarát és korszerűsítette a villamos hálózatot. Saját forrásból a Tolnai Utcai Óvodában és a Hosszúsétatéri Óvoda Tóvárosi Tagóvodájában megtörtént a fűtési rendszer felújítása 16.347.000 Ft értékben.

- 5.4. A Modern Városok Program keretében teljes egészében kormányzati forrásból finanszírozott, 800 millió forintos beruházással újul meg a Velencei Gyermekek és Ifjúsági Tábor. A korszerűsítés eredményeként a létesítményben nemcsak nyáron, hanem egész évben tudnak majd elsősorban ifjúsági programokat, rendezvényeket szervezni szép, igényes és könnyen megközelíthető környezetben.
- 5.5. Az Önkormányzat folyamatosan keresi a Családok Átmeneti Otthona hiányzó tárgyi feltételeinek biztosítása érdekében a megoldási lehetőségeket.
- 5.6. Az Önkormányzat 2021. évben is fenn kívánja tartani a különböző civil és társadalmi szervezetek támogatását (anyagi támogatással vagy helyiség ingyenes/kedvezményes biztosításával) annak érdekében, hogy a társadalmi felelősségvállalás jegyében a fiatalok, ezen belül is a hátrányos helyzetűek a szabadidejüket minél hasznosabban tölthessék el.
- 5.7. Az Önkormányzat az egyes területeken kimagasló eredményt elérő fiatalok elismerésére - tanulmányi vagy szakmai versenyeken eredményesen szereplő tanulók részére - 2021. szeptember 1. napjától bevezeti az Alba Regia Tanulmányi és Szakmai Verseny Ösztöndíjat.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Az Önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciója 5.1. pontjában fogalmazta meg a gyermek és fiatalkori bűnözés megelőzésére, csökkentésére vonatkozó feladatokat, melynek keretében kiemelt feladat a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése, a Székesfehérvári Rendőrkapitányság és az általános és középiskolák együttműködése az alapvető közbiztonsági és közlekedési ismeretek megszerzése céljából (OVI-ZSARU, DADA, ELLEN-SZER program, Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó).

Forrás: Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság adatszolgáltatása

A 19 fő fiatalkorú bűnelkövetőn kívül székesfehérvári gyermekkorú bűnelkövetőként 2020. évben – testi sértés és szexuális erőszak bűncselekmény elkövetésében – 5 fő volt érintett.

Az elmúlt éveket tekintve nem történt változás az elkövetők és az elkövetési magatartások jellemzőiben sem a 2020. évben. A több évre visszamenő tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az elkövetői magatartások fokozatosan erőszakosabbak, agresszívebbek lettek, mind a személy elleni, mind a vagyon elleni bűncselekményeknél.

A kiskorú elkövetők esetében gyakori cselekményük súlyának téves megítélése, fel nem ismerése, ebből adódóan elkövetési magatartásuk durvább, agresszívabb a felnőtt korú elkövetőkhöz viszonyítva. Az iskolákban elkövetett cselekményeknél is megfigyelhető az erőszakos magatartások terjedése, sokszor fenyegetéssel és erőszakkal vettek el értékeket egymástól a tanulók. A kiskorúak jellemzően saját iskolatársaik sérelmére követnek el különböző bűncselekményeket, többek közt szándékos testi sértést, és különböző vagyon elleni bűncselekményeket. Az elkövetőkre jellemző, hogy a saját osztálytársaiknál idősebbek, és általában csoportosan követik el ezeket a bűncselekményeket. A csoportos elkövetési mód következménye, hogy az elkövetők agresszivitását növeli és a félelemérzetüket pedig csökkenti, a csoporterősítő hatása jellemző ezen elkövetési módoknál. A mai kiskorúaknak az internet használata a mindennapok részévé vált. Az interneten való „közösségi életük” során gyakoriak az interneten való zaklatás, egymás megalázása. A 2020. év során kiemelt figyelmet kapott Fejér megyében a kiskorúak figyelmének felhívása az internet veszélyeire. A kialakult pandémiás helyzetre tekintettel a bűnmegelőzési ajánlások az Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer (a továbbiakban: ELBIR) segítségével kerültek megküldésre az önkormányzat és az iskolák részére. A fiatalokat érintő témákban a Vörösmarty Rádióban, Fehérvár Tv-ben is történt tájékoztatás nyújtása, különösen az internet veszélyeire, az iskolán belüli erőszakra, áldozattá válás elkerülésének lehetőségeire, a nyár veszélyeinek eshetőségeire, kábítószer megelőzés fontosságára, valamint a 112-es segélyhívószám ismeretére vonatkozóan.

A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: Rendőr-főkapitányság) kiemelt figyelmet szentelt a fiatalok és gyermekkorúak áldozattá válásának elkerülésére, minden olyan lehetőséget kihasználva, amelynek segítségével a társadalom által elvárt normák, szabályok követésére hívták fel a diákok, a kiskorúak figyelmét. Mind az országos jellegű, mind a helyi kezdeményezésű programjaikkal jelen voltak a Székesfehérváron működő általános és középiskolákban, óvodákban, egyéb oktatási intézményekben. Nyitottak voltak minden olyan kérésnek a teljesítésére, melyek a tanulók, a felnövő generáció szemléletformálásában, normakövető viselkedés formálásában játszik szerepet.

A járványügyi szabályok betartása mellett figyelemfelhívó előadást tartottak a külföldi munkavállalás veszélyeiről a Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat székhelyén működő 48 férőhelyes gyermekotthonban, tekintettel az ott élők potenciális veszélyeztetettségére.

2020. nyarán összesen 19 fő gyermeknek 2 órában tartottak a témakörben felvilágosítást. Tájékoztatást adtak a segítő szervezetekről, a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesületről, a „NANE” Nők a Nőkért Alapítványról és arról, hogy az Eszter Alapítvány és Ambulancia milyen segítséget és támogatást biztosít a lehetséges áldozatok gondozásában. Tájékoztatást adtak az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatról, mely kizárólag telefonos ügyfélszolgálat, az ország területén belül, a nap 24 órájában, vezetékes és mobil telefonról is ingyenes zöldszámon hívható. Elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson az áldozatoknak és szükség esetén gondoskodik az áldozatok elhelyezéséről.

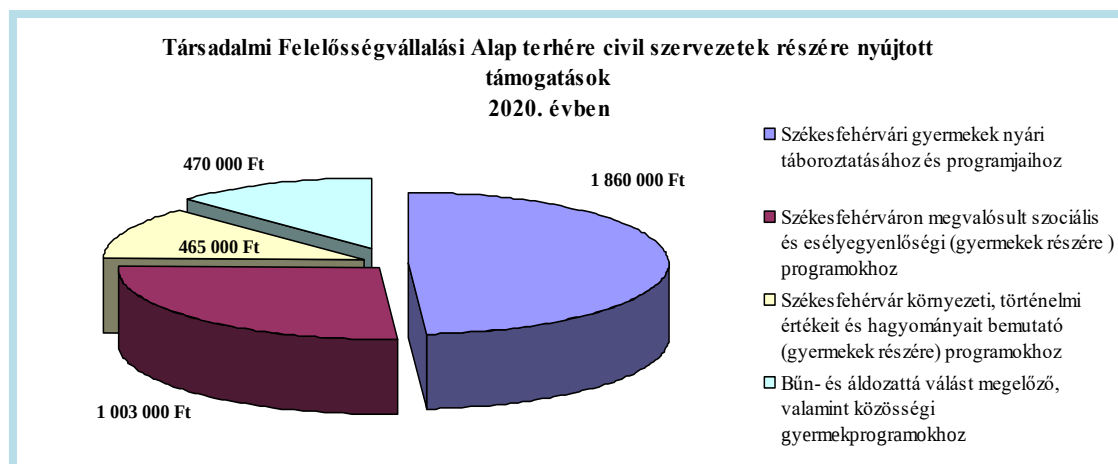
„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” elnevezésű programterv által meghatározott feladatokat maradéktalanul végrehajtották

A Rendőr-főkapitányság által szervezett székesfehérvári köznevelési intézményekben végzett bűnmegelőzési programok 2020. évben, melyek sajnos a humánjárvány megjelenését követően felfüggesztésre kerültek:

köznevelési intézmény típusa	foglalkozás típusa	a programban érintett intézmények, osztályok és tanulók száma
óvoda	Ovi-Zsaru program	Az óvónőket és a programban részt vevő rendőröket a Rendőr-főkapitányság munkatársa képezte ki, a program országos koordinációját is a Rendőr-főkapitányság látta el.
általános iskola	DADA program	5 intézmény, 10 osztály, 208 fő tanuló
középiskola	ELLEN-SZER program	1 intézmény, 1 osztály, 27 fő tanuló
középiskola	iskolai bűnmegelőzési tanácsadás	3 intézmény, 88 osztály, 1648 fő tanuló
középiskola	iskolaőri tevékenység	Az iskolaőrök 2020. szeptember 1. napjától 4 székesfehérvári középiskolában kezdték meg tevékenységüket, mely intézményekkel együttműködési megállapodással rendelkeznek.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)

- 7.1. Az Önkormányzat a bölcsődei ellátásra feladatellátási szerződést kötött a Székesfehérvári Csemete Alapítvánnyal, melynek keretében 2020. évben összesen 29.400.000,- Ft támogatást nyújtott az általa fenntartott intézmény működtetési feladataihoz.
- 7.2. Az Önkormányzat az óvodai nevelés ellátásra köznevelési szerződést kötött a Székesfehérvári Református Egyházközséggel, valamint az „Aranyeső” Alapítvány az egészséges emberért civil szervezettel, melynek keretében 2020. évben összesen 9.195.700,- Ft támogatást nyújtott az általuk fenntartott intézmények működtetési feladataihoz.
- 7.3. Az Önkormányzat 2020. évben 3.798.000,- Ft összeget biztosított civil szervezetek részére annak érdekében, hogy a Székesfehérváron élő gyermekeket segítsék szabadidejük hasznos eltöltésében, színesítve ezzel a közintézmények által nyújtott szolgáltatásokat és programokat.

- 7.4. Az Önkormányzat 2020. évben is működtette a Székesfehérvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (a továbbiakban: KEF), melynek célja a drogfogyasztás megelőzése, a kábítószer okozta egyéni és közösségi kockázatok csökkentése, továbbá együttműködés elősegítése helyi szinten a drogkérdésben érintett szervezetek és intézmények között. A KEF tagjai – többek között – az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány, az Alba Caritas Hungarica Alapítvány, valamint a Rendőr-főkapitányság, mely szervezetek foglalkoznak Székesfehérváron a gyermekek és fiatalok drogprevenciójával. A „Kábítószer-Ellenes Világnap” alkalmából a Rendőr-főkapitányságnak a humánjárvány miatt személyes megjelenésekre nem volt lehetősége, ezért ELBIR Hírlevélben és a média bevonásával adtak tájékoztatást a prevencióval kapcsolatban.
- 7.5. Székesfehérváron jelenleg az országban egyedülként működik az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány fenntartásában a serdülőkorú szenvedélybetegek addiktológiai gondozása (a továbbiakban: Gondozó) országos ellátási területtel. A Gondozó az addiktológiai tevékenység mellett foglalkozik drogprevencióval is.

- 7.6. Az Önkormányzat támogatásával 2016. évben indult el a Székesfehérvári Érzékenyítő Program (a továbbiakban: Érzékenyítő Program), melynek célja, hogy a fehérvári gyermekek (és felnőttek) – fogyatékkal élő emberekkel találkozásként tudjanak „jó segíteni”, valamint elfogadóbbá válni. A program a koronavírus-járvány idejére az online térbe költözött, melynek során interaktív előadások keretében megismerkedhettek a résztvevők a látás-, hallás-, mozgás- és értelmi sérült személyek élethelyzetével. Az Érzékenyítő Programra (eszközök beszerzésére, online foglalkozások megrendezésére) az Önkormányzat 2020. évben 1.024.800,- Ft-ot biztosított.
- 7.7. Az Önkormányzat anyagi támogatásával valósította meg a Székesfehérvár Városgondnoksága Kft. egyhetes turnusokban a nyári napközis tábor a székesfehérvári általános iskolások számára a székesfehérvári Bregyó közben, ahol 8 turnusban 1.045 fő tanuló vett részt. A táborban széles spektrumú (hagyományörző, hangszerbemutató, zenei, egészségügyi, sport, játék stb.) foglalkozásokon vehettek részt a tanulók, az általános veszélyhelyzeti rendelkezések, az egészségvédelmi szempontok és a járványügyi előírások betartásával. A részvételért az iskolai közétkeztetéssel megegyező összegű étkezési díjat kellett a szülőknek fizetniük.

Székesfehérvár, 2021. május

Dr. Cser-Palkovics András
polgármester